

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024/2025–2028/2029
(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Podstawy dydaktyki
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Rusycystyki
Kierunek studiów	nauczanie języków obcych – język angielski i rosyjski
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Maria Kossakowska-Maras
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Maria Kossakowska-Maras, dr Anna Żarska

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15	15	-	-	-	-	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)
 wykład – zaliczenie, ćwiczenia – zaliczenie z oceną, egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza społeczno-kulturowa.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

W wyniku realizacji przedmiotu student:

C1	sprawnie posługuje się warsztatem pojęciowym dydaktyki oraz rozumie związek między różnymi elementami teorii kształcenia.
C2	zna ogólne prawidłowości procesu nauczania - uczenia się i ich praktycznych zastosowań w planowaniu, realizacji oraz ewaluacji procesu kształcenia.
C3	ma świadomość roli wykształcenia ogólnego i zawodowego w rozumieniu świata i kierowaniu sobą, projektowaniu własnego rozwoju osobistego i zawodowego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych.	NC.W1
EK_02	Student zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępowi w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	NC.W2
EK_03	Student zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia - źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów.	NC.W3
EK_04	Student zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne.	NC.W4
EK_05	Student zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela.	NC.W5
EK_06	Student zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzne	NC.W6

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

	system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną.	
EK_07	Student potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	NC.U1
EK_08	Student potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej.	NC.U2
EK_09	Student potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów.	NC.U3
EK_10	Student potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę.	NC.U4
EK_11	Student potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym.	NC.U5
EK_12	Student potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej.	NC.U6
EK_13	Student potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu.	NC.U7
EK_14	Student potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim.	NC.U8
EK_15	Student potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł i technologii.	NU18
EK_16	Student jest gotów do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów.	NC.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna: geneza dydaktyki ogólnej jako nauki; przedmiot badań, zadania i funkcje dydaktyki. Współczesne systemy dydaktyczne: dydaktyka Jana Komeńskiego; dydaktyka herbartowska jako teoretyczna podstawa szkoły tradycyjnej, dydaktyka deweyowska jako podstawa szkoły progresywistycznej.
Proces nauczania i uczenia się: filozoficzne, psychologiczne i neurobiologiczne podstawy procesu nauczania - uczenia się; pojęcie procesu nauczania - uczenia się
Cele kształcenia: pojęcie celu kształcenia, źródła celów kształcenia; funkcje i istota celów kształcenia; klasyfikacja celów kształcenia: cele główne, etapowe i szczegółowe; związek wartości z celami kształcenia; system edukacji w Polsce (podstawa programowa)
Treści kształcenia: istota treści kształcenia; teorie i kryteria doboru treści kształcenia; kanon wykształcenia ogólnego; plany i programy nauczania jako podstawowe dokumenty regulujące pracę szkół różnych typów: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa (podstawa programowa).

Zasady kształcenia: istota i wybrane klasyfikacje zasad; zasady w ujęciu konstruktywistycznym.
Metody kształcenia: pojęcie i wybrane typologie metod kształcenia; kryteria doboru metod kształcenia.
Formy organizacyjne kształcenia: podstawowe formy organizacyjne kształcenia.-
Podręczniki i środki dydaktyczne: pojęcie i funkcje podręczników szkolnych. Edukacja medialna: edukacja medialna w nauczaniu przedmiotowym; kompetencje medialne jako umiejętności kluczowe.
Planowanie i organizacja pracy dydaktycznej: pojęcie planowania i organizacji; rodzaje planów nauczycielskich.
Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: pojęcie i istota oceny; cechy oceny szkolnej; ocena wewnętrzna i zewnętrzna osiągnięć uczniów.
Niepowodzenia szkolne. Trudności w uczeniu się uczniów: przyczyny niepowodzeń szkolnych.
Nauczyciel: nowe spojrzenie na rolę nauczyciela-wychowawcy: wzór osobowy pedagoga wychowawcy-opiekuna.
Samokształcenie: istota i tradycje samokształcenia; samokształcenie we współczesnych systemach dydaktycznych:

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Dydaktyka ogólna jako subdyscyplina pedagogiczna: podstawowe pojęcia dydaktyki i ich wzajemne relacje. Systemy dydaktyczne: kształcenie wielostronne jako podstawa dydaktyki współczesnej.
Proces nauczania - uczenia się: realizacja nauczania - uczenia się w szkole; nauczanie - uczenie się wielostronne.
Cele kształcenia: taksonomia celów kształcenia; operacjonalizacja celów kształcenia; podstawa programowa (analiza).
Treści kształcenia: konstruowanie planów i programów nauczania na bazie podstawy programowej.
Zasady kształcenia: charakterystyka wybranych zasad kształcenia.
Metody kształcenia: metody samodzielnego dochodzenia do wiedzy; metody waloryzacyjne (eksponujące wartości); metody praktyczne (mikronauczanie).
Formy organizacyjne kształcenia: lekcja jako podstawowa forma kształcenia; struktura lekcji; typy lekcji i ich charakterystyka.
Podręczniki i środki dydaktyczne: rodzaje podręczników i środków dydaktycznych; przykłady ich wykorzystania. Edukacja medialna: nauczanie i uczenie się z użyciem komputera i Internetu; nowe media w pracy szkolnej.
Planowanie i organizacja pracy dydaktycznej: zasady przygotowania się nauczyciela do zajęć; kontrola i ocena stopnia wykonania planów dydaktycznych.
Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: formy oceny i przyczyny różnych ocen; ogólne kryteria oceny szkolnej.
Niepowodzenia szkolne. Trudności w uczeniu się uczniów: przyczyny niepowodzeń szkolnych; zestawienie zaburzeń rozwojowych będących przyczyną trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych; specjalne potrzeby edukacyjne; uczeń zdolny i jego cechy
Nauczyciel: typy wiedzy i kompetencji nauczyciela; rozwój zawodowy nauczyciela.
Samokształcenie: edukacja ustawiczna; nauczanie dorosłych; perspektywy uczenia się przez całe życie.

3.4 Metody dydaktyczne

- A. **Wykład:** wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny
B. **Ćwiczenia audytoryjne:** dyskusja, mikronauczanie, praca w parach oraz w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01- 03	kolokwium, egzamin	Wykład, ćwiczenia
EK_04- 05	kolokwium, egzamin, projekt dydaktyczny	Wykład, ćwiczenia
EK_06	kolokwium, egzamin	Wykład, ćwiczenia
EK_07	kolokwium, egzamin, projekt dydaktyczny	Wykład, ćwiczenia
EK_08	kolokwium, egzamin, obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia
EK_09- 12	projekt dydaktyczny	ćwiczenia
EK_13-16	obserwacja w trakcie zajęć, projekt dydaktyczny	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: kolokwium zaliczeniowe na zal. (bez oceny); warunkiem uzyskania zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60% punktów z kolokwium zaliczeniowego.

Ćwiczenia audytoryjne: na ocenę; ocena końcowa z ćwiczeń ustalana jest na podstawie:

- kolokwium;
- projektu edukacyjnego;
- aktywnego udziału w zajęciach.

Egzamin: egzamin pisemny na ocenę; egzamin obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach oraz tematykę ćwiczeń. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.

Skala ocen stosowana przy ocenie kolokwium:

niedostateczny: 0%–59,5%
dostateczny: 60%–69,5%
dostateczny plus: 70%–78,5%
dobry: 79%–86,5%
dobry plus: 87%–93,5%
bardzo dobry: 94%–100%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	20
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bereźnicki F., <i>Podstawy kształcenia ogólnego</i>, O.W. Impuls, Kraków 2011. – Bereźnicki F., <i>Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli</i>, Impuls, Kraków 2015. – Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., <i>Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących</i>, „Jedność”, Kielce 2010. – Wójcik A. M., <i>Podstawy dydaktyki dla studentów przygotowujących się do zawodu nauczyciela: podręcznik akademicki do wykładów i ćwiczeń</i>, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2020.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bullough Robert V., <i>Początkujący nauczyciel</i>, GWP, Gdańsk 2013. – Hattie J., <i>Widoczne uczenie się dla nauczycieli. Jak maksymalizować siłę oddziaływania na uczenie się</i>, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015. – Półturzycki J., <i>Niepokój o dydaktykę, ITE</i>, Warszawa-Radom 2014. – Spitzer M., <i>Jak uczy się mózg</i>, PWN, Warszawa 2012

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej